

אתה והכפייה הדתית

(המשך מעמוד 15)

דתיים ישרתו בצה"ל ביחידות נפרדות ויבטלו המגבלות הדתיות (כמו שמירת כשרות ושבת) בשאר היחידות — או שיישאר המצב הקיים כיום, שהדתיים ישרתו בצבא יחד עם החילוניים, וישמרו המגבלות הדתיות (שמירת כשרות ושבת)?

התחום	אנשים המגדירים עצמם כ־			
	כלל המידגם	דתיים	מסורתיים	חילוניים
במיגזר האזרחי				
בעד בדלנות	34	22	30	41
נגד בדלנות	63	74	67	56
אין דיעה	3	4	3	3
סה"כ	100%	100%	100%	100%
שירות בצבא				
בעד בדלנות	13	10	6	19
נגד בדלנות	86	90	93	80
אין דיעה	1	0	1	1
סה"כ	100%	100%	100%	100%

מסתבר שרעיון ההפרדה אינו זוכה בתמיכה מוחצת. אמנם, רוב קטן בקרב הציבור החילוני תומך בהפרדה בתחום האזרחי, אך גם רוב זה מצטמצם למיעוט, כאשר מדובר על הפרדה בתחום הצבאי. רק 30% מהמסורתיים ודגלים בישוים נפרדים, ורק 22% בקרב הדתיים. בסך הכל סבור שליש הציבור שזהו הפיתרון הנכון בתחום האזרחי, ושני שלישים סבורים אחרת.

נראה כי יש רצון ציבורי חזק לקיים צבא מאוחד ללא הפרדה, גם במחיר המושך הכפייה הדתית בצה"ל. מבחינה זו יש רק הבדל קטן בין דתיים, חילוניים ומסורתיים. דווקא בין המסורתיים קיימת ההתנגדות החזקה ביותר לקיום יחידות צבאיות נפרדות. הנטייה לברלנות במיגזר האזרחי גוברת ככל שמתרחקים מהדת. היא גבוהה יחסית בקרב גילאי 25-18, ממוצא מערבי וילידי הארץ דור שני, בעלי השכלה גבוהה, תומכי גוש המערך. ההתנגדות לכך גבוהה בקרב קשישים, ילידי אסיה ואפריקה, בעלי השכלה עממית ותיכונות חלקית, תומכי גוש הליכוד.

קבורה דתית לכל

ההתנגדות המעטה ביותר לכפייה הדתית קיימת בתחום הקבורה. מסתבר כי הציבור, ברובו הגדול, קושר מוות לדת. השאלה הוצגה כך: "האם צריך או לא צריך להקים בתיקבורות מיוחדים לאנשים חילוניים, שאינם רוצים להיקבר בטכס דתי?" ככל המיגזרים יש רק מיעוט קטן התומך בהקמת בתיקבורות שאינם מחייבים קבורה דתית. גם בקרב החילוניים תומכים בכך רק 25%.

התחום	אנשים המגדירים עצמם כ־			
	כלל המידגם	דתיים	מסורתיים	חילוניים
הקמת בתיקבורות				
בעד הקמת בתיקבורות שלא מחייבים קבורה דתית	20	15	16	25
נגד הקמת בתיקבורות שלא מחייבים קבורה דתית	75	83	80	70
אין דיעה	5	2	4	5
סה"כ	100%	100%	100%	100%

גם לגבי ענייני האישות וענייני הקבורה חלוקות הדעות, לפי המאפיינים ש־ כבר צוינו. תומכים בהפרדה — צעירים עד גיל 40, ילידי הארץ ממוצא מערבי, בעלי השכלה גבוהה, תומכי גוש המערך.

נסף לדתיים

שאלה הבאה היתה: "האם צריכה המדינה להמשיך ולתמוך כספית בשרותים הדתיים (הרבנות הראשית, הישיבות, הכוללים וכו') או שיש לבטל את תמיכת המדינה בגופים האלה?" מבחינה מסוימת, זוהי השאלה המכרעת. למימסד הדתי, שאלת ההכסף חשובה מכל שאלה אחרת. בכספים האלה מתקיים המימסד הדתי הגדול על רכבות שכירי ומוסדות החינוך, המכתיחים את המשכיותו.

התוצאות מפתיעות למדי: רק רוב זעום מאוד מקרב החילוניים מתנגד להמשך התמיכה. הדתיים תומכים בהמשך הסיוע ברוב עצום, וגם המסורתיים תומכים בו ברוב של שני שלישים. בסך הכל מתנגד רק שליש של הציבור להמשך התמיכה. הדבר מפריך את הטענה כאילו רק קבוצות קואליציוניות גורמות להקצבות הגדולות למימסד הדתי. גם בציבור הרחב אין רוב לביטולן.

התחום	אנשים המגדירים עצמם כ־			
	כלל המידגם	דתיים	מסורתיים	חילוניים
בעד תמיכה				
מחייבים את התמיכה	61	90	67	45
שוללים את התמיכה	36	8	29	53
לא הביעו דיעה	3	2	4	2
סה"כ	100%	100%	100%	100%

גם לגבי שאלה זו ההתפלגות היא לפי המאפיינים שפורטו.

הסקר כולו מוכיח כי אין בארץ ציבור חילוני מגובש, בעל עמדה אחידה לגבי כל הנישאים הנוגעים להפרדת הדת מן המדינה. רק בדברים הנוגעים במישורן לחינוך יש לחילוני דיעה תקיפה, ונראה שגם זו אינה די חזקה כדי להביא לפעולה פוליטית נימצצת לשוני המצב. ניתן להסיק מכך שאין כל סיכוי להולחם בכפייה הדתית, כל עוד אין הציבור החילוני עצמו מתגבש הרבה יותר.

טרייבני

השכרת רכב

Thrifty

Car Rental

☎ (03) 283281-2

לונדון

LUXURY SERVICED APARTMENTS

דירה לשניים במרכז העיר

£26 ליום

פרטים והזמנות אצל סוכני הנסיעות

אקורדיוניסטית
 מארגנת שירה בציבור עם שיקופיות ומישחקי־חברה
 במסביבות
 תוכנית מיוחדת לימי־הולדת
 טלפון: 221017, תל־אביב